

**Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Кычытканлы авыл жирлеге Советы**

КАРАР

28.04. 2021 ел

№ 18

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районның "Кычытканлы авыл жирлеге" муниципаль берәмлекендә ачык тыңлауларны, иҗтимагый фикер альшуларны оештыру һәм үткәрү тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 28 статьясы, Россия Федерациисе Шәһәр төзелеше кодексының 5.1 статьясы, Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районның Кычытканлы авыл жирлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль района Кычытканлы авыл жирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районның "Кычытканлы авыл жирлеге" муниципаль берәмлекендә гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү тәртибе турындагы нигезләмәне расларга.
2. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль района Кычытканлы авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә ачык тыңлаулар оештыру һәм үткәрү тәртибе турында Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль района Кычытканлы авыл жирлеге Советының 27.02.2014 ел, № 70 карары белән расланган нигезләмәнен үз көчен югалтуын танырга.
3. Әлеге каарны Нурлат муниципаль районның рәсми сайтында <http://nurlat.tatarstan.ru/> бастырып чыгарырга һәм жирлек территориясендә мәгълүмат стендларында халыкка житкерергә.

Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Кычытканлы авыл жирлеге
Советы рәисе

Ф.Р. Сабиров

Нурлат муниципаль районы Кычытканлы
авыл жирлеге Советының 28.04.2021 ел, №
18 карарына күшымта

**Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының
"Кычытканлы авыл жирлеге" муниципаль берәмлекендә ачык
тыңлауларны, ижтимагый фикер альшууларны оештыру һәм үткәрү тәртибе
турындагы
нигезләмә**

Статья 1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Кычытканлы авыл жирлегендә (алга таба - нигезләмә) ачык тыңлауларны (җәмәгать фикер альшууларын) оештыру һәм уздыру тәртибе турында Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Кычытканлы авыл жирлеге Уставы нигезендә эшләнде.

1.2. Элеге Нигезләмәдә тубәндәгә төп тәшенчәләр қулланыла:

ачык тыңлаулар - «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Кычытканлы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке халкының «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Кычытканлы авыл жирлеге» муниципаль берәмлекенең жирле әһәмияттәге мәсьәләләре буенча муниципаль хокукый актларының проектларын бергәләп тикшерү аша жирле үзидарә органнары тарафыннан каарлар кабул итү процессында, шулай ук, федераль законлылык, әлеге каар белән билгеләнгән сораулар өчен фикер альшууда катнашу хокукларын гамәлгә ашыру формасы;

инициатив төркем - ачык тыңлауларда катнашу хокуку булган Россия Федерациясе гражданины яки гражданнар теркеме;

җәмәгатьчелек вәкиле - ачык тыңлауларда тикшерелә торган мәсьәлә буенча фикер альшууда, жәмәгать тыңлауларында катнашту хокуку булган физик зат, шул исәптән юридик затлар, берләшмәләр вәкилләре. Жәмәгатьчелек вәкилләренә хезмәт вазыйфалары күшканча ачык тыңлауларга куелган мәсьәләләр буенча каарлар кабул итүче жирле үзидарә органнары, яки дәүләт хакимиите вәкилләре, яки бушка булмаган килешү нигезендә аларның эшчәнлегендә катнашучы затлар керми;

ачык тыңлауларда яки ижтимагый фикер альшууларда катнашучылар - төрле профессиональ һәм социаль төркемнәр вәкилләре, шул исәптән хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре кагылучы яисә ижтимагый фикер альшууга чыгарыла торган каарга кагылучы затлар, эксперtlар, жирле үзидарә органнары, массакүләм мәгълүмат чараплары, ижтимагый берләшмәләр вәкилләре һәм гавами тыңлауларда яки ижтимагый фикер альшууларда катнашырга теләгән башка затлар;

ижтимагый фикер алышуулар - ижтимагый әһәмиятле мәсьәләләрне, шулай ук жирле үзидарә органнарының мондый фикер алышуда жирле үзидарә органнарының һәм оешмаларның вәкаләтле затларын, гражданнарының һәм ижтимагый берләшмәләрнең мәнфәгатьләрен тиешле каар белән кагылучы вәкилләрен, шулай ук мәҗбүри рәвештә катнашуы белән жәмәгатьчелек тикшерүе максатларында кулланыла торган каарлары проектлары;

ачык тыңлаулар эксперты - ачык тыңлаулар мәсьәләләре буенча махсус белемнәре булган һәм бу статуста вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнгән зат. Эксперт язмача рәвештә ачык тыңлаулар мәсьәләләре буенча рекомендацияләр тәкъдим итә һәм аларны аргументацияләү өчен, фикер алышууларда катнаша;

халык тыңлауларын, ижтимагый фикер алышууларны оештыруучы – жирле үзидарә органнарының вазыйфаи заты, жирле үзидарә органнарының структур бүлекчәсе, гавами тыңлауларны, ижтимагый фикер алышууларны әзерләү һәм үткәрү, ачык тыңлауларны, жәмәгать фикер алышууларын әзерләү һәм үткәрү, беркетмә төзү һәм бастырып чыгару буенча оештыру гамәлләрен гамәлгә ашыручы махсус оештырылган коллегиаль орган.

Статья 2. Ачык тыңлаулар уздыруу максаты

2.1. Ачык тыңлаулар түбәндәге максатларда үткәрелә:

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районнының Кычытканлы авыл жирлегенең жирле әһәмияттәге мәсьәләләре буенча мәҗбүри рәвештә халык тыңлауларына чыгарылуучы, жирлек халкы катнашында муниципаль хокукий актлар проектлары буенча фикер алышу;

гавами тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәләләр буенча жәмәгатьчелек фикерен ачыклау һәм исәпкә алу.

2.2. Ачык тыңлаулар нәтижәләрен әзерләү, үткәрү һәм билгеләү эксперталарның ачыклыгы, хәбәрдарлыгы, ихтыярлылыгы, бәйсезлеге принциплары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 3. Ачык тыңлауларга чыгарылган сораулар

3.1. Ачык тыңлаулар жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча үткәрелә. Ачык тыңлаулар нәтижәсе жирле үзидарә органнары өчен тәкъдим рәвешендә була.

3.2. Ачык тыңлауларга мәҗбүри тәртиптә чыгарыла:

1) Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районнының Кычытканлы авыл жирлеге Уставы (алга таба - Устав) проекты, шулай ук әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту туринда каар проекты, уставны әлеге норматив хокукий актларга туры китерү максатларында Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, конституция (устав) яисә Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен төгәл кабатлау рәвешендә үзгәрешләр керту очракларыннан тыш;

2) Нурлат муниципаль районнының Кычытканлы авыл жирлегенең бюджеты проекты һәм аның үтәлеше туринда хисап;

3) Нурлат муниципаль районнының Кычытканлы авыл жирлегенең социаль-икътисадый үсеш стратегиясе проекты;

4) мәсьәләләр, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомууми

принциплары турсында»2003 елның 6 октябрендеге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясы нигезендә, Нурлат муниципаль районнының Кычытканлы авыл жирлеген үзгәртеп кору очракларынан тыш. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районнының Кычытканлы авыл жирлеген үзгәртеп кору өчен, тавыш бирү юлы белән йә гражданнар жыеннарында белдерелгән Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районнының Кычытканлы авыл жирлеге халкының ризалыгын алу таләп ителә;

5) генераль план проекты, жирдән файдалану кагыйдәләре һәм төзелешләр проекты, территорияне планлаштыру проекты, территорияне ызанлау проекты, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проекты, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне куздә тоткан проект, жир участогын яки капиталь төзелеш объектын куллануның шартлы рәвештә рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү каары проекты, рөхсәт ителгән тезелешнәң чикле параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турындагы каары проекты, капиталь төзелеш объектлары реконструкцияләре, расланган жирдән файдалану һәм төзелеш объектларының рөхсәт ителгән кулланылышиның бер төрен шундый башка кулланылыш төренә үзгәртү сораулары буенча;

6) федераль законнар белән билгеләнгән башка мәсьәләләр.

3.3. Һәр мәсьәлә буенча төрле яклап һәм тулысынча фикер алышуга каршылык булмаган очракта, берничә мәсьәлә буенча бер үк вакытта ачык тыңлаулар үткәрергә рөхсәт ителә.

3.4. Россия Федерациясе законнары тарафыннан башка финанслау билгеләнмәгән булса, ачык тыңлауларны оештыру һәм уздыру жирле бюджет хисабына финанслана.

Статья 4. Ачык тыңлаулар инициаторлары

4.1. Халык тыңлаулары Нурлат муниципаль районнының халық, Кычытканлы авыл жирлеге Советы (алга таба - жирлек Советы), Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районнының Кычытканлы авыл жирлеге башлыгы (алга таба - жирлек башлыгы), Нурлат муниципаль районнының Кычытканлы авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба - башкарма комитет) әлеге Нигезләмә нигезендә үткәрелә.

4.2. Ачык тыңлаулар үткәрү буенча халык инициативасы 10 кешедән дә ким булмаган, 18 яше тулган гражданнар төркеменнән булырга мөмкин.

Статья 5. АЧЫК ТЫҢЛАУЛАРНЫ БИЛГЕЛӘҮ

5.1. Халык яисә жирлек Советы инициативасы буенча үткәрелә торган гавами тыңлаулар жирлек Советы каары белән билгеләнә.

Авыл жирлеге башлыгы яки Башкарма комитет житәкчесе инициативасы белән үткәрелә торган гавами тыңлаулар Нурлат муниципаль районнының Кычытканлы авыл жирлеге башлыгы каары белән билгеләнә.

Халык тыңлаулары Россия Федерациясе законнары белән жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә кертелгән мәсьәләләр буенча үткәрелә.

5.2. Халык алдында тыңлаулар уздыру һәм инициативаны хуплап халыкның

имзаларын жыю турында халык инициативасын күрсәтү өчен кимендә 10 кеше күләмендә инициатив төркем төзелә.

5.2.1. Инициатив төркем Кычытканлы авыл жирлеге Советына тәкъдим итэ:

гавами тыңлаулар мәсъәләләрен күрсәтеп, гавами тыңлаулар билгеләү турында гариза һәм аларны үткәрү кирәклеген нигезләү турында гражданнар инициатив төркеменең вәкаләтле вәкиле тарафыннан имзланган гариза, 1 нче күшымта формасы нигезендә;

муниципаль хокукий акт проекты (гавами тыңлауларда карау өчен ул кертелгән очракта);

муниципаль хокукий актны кабул итү кирәклеген нигезләүне үз эченә алган аңлатма, аның максатларын һәм төп нигезләмәләрен күрсәтеп (гавами тыңлауларда карауга кертелгән очракта);

финанс-икътисадый нигезләү (гамәлгә ашыру өстәмә матди һәм башка чыгымнар таләп итәчәк муниципаль хокукий актның гавами тыңлауларында карауга кертелгән очракта);

2 нче күшымта нигезендә гражданнарның инициатив төркеме исемлеге;

гражданнарның инициатив төркемен төзү турында карар кабул ителгән жыелыш беркетмәсе;

инициатив төркеменең инициатив төркем тарафыннан тапшырылган документлар исемлеген үз эченә алган вәкаләтле вәкиле тарафыннан имзланган, кәгазыләрнең санын, шулай ук муниципаль хокукий акт проекты докладчысын күрсәтеп (муниципаль хокукий акт проектын гавами тыңлауларга карау өчен керткән очракта).

Гариза һәм беркетмәгә инициатив төркеменең рәислек итүче (инициатив төркеменең вәкаләтле вәкиле) һәм секретаре имза салырга тиеш.

5.2.2. Әгәр Кычытканлы авыл жирлеге Советына әлеге статьяның 5.2.1 пунктчасында билгеләнгән барлық документлар бер үк вакытта тапшырылса, гариза бирелгән дип санала..

5.2.3. Кычытканлы авыл жирлеге Советына кергән көннән алып 30 көн эчендә гариза һәм ана күшүп бирелә торган документлар инициатив төркем тарафыннан халык алдында тыңлаулар үткәрү инициативасын хуплаучы кешеләрнең имзалары, әлеге Нигезләмәнең 3 нче күшымтасы нигезендә, 18 яшे тулган Кычытканлы авыл жирлегендә яшәүчеләрнең (районда дайими яки вакытлыча теркәүгә ия) 100дән дә ким булмаган имзалары жыелышын һәм тапшырылырга тиеш.

Имзалар жирлек Советына ачык тыңлаулар үткәрү турында инициативаны тәкъдим итү турында гариза биргән көннән соң килуче көннән жыелышы мөмкин. Кулга язылмаган ысул белән яки карандаш белән мәгълүматны язылу үзәнен көзөн көрү рөхсәт ителми. Гражданнар турында тиешле белешмәләрдә һәм аларны язылу үзәнен һәм таныклык язына көрү даталарында төзәтмәләр гражданнар һәм имза жыючылар тарафыннан әйтелгән булырга тиеш.

5.2.4. Авыл жирлеге советы эшче төркем төзи һәм язылу үзәнен көзөн көрү бирелгән мәгълүматларны 10 көн эчендә тикшерә.

Имзаларны һәм язылу үзәнен көзөн көрү бирелгән мәгълүматларны тикшерү нәтижәләре буенча имза гамәлдә яки гамәлдә түгел дип танылырга мөмкин. Әгәр әлеге Нигезләмә нигезендә аның гамәлдә булмавы билгеләнмәгән булса имза гамәлдә була.

Имзалар жыю һәм (яки) кул кую кәгазен рәсмиләштерү тәртибен бозып жыелган имзалар дөрес түгел дип таныла:

1) имзалар жыю чорыннан тыш жыелса;

2) Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районның Кычытканлы авыл жирлегендә 18 яше тулмаган (районда дайми яки вакытлыча теркәлгән) яшәүчеләрнең имзалары;

3) Кул кую кәгазенә үз кулы белән үз имзасын кую датасын күрсәтмәгән гражданнарың имзасы;

4) кул куелмаган ысул яки карандаш белән мәгълumatлар кертелгән имзалар;

5) Гражданнар турындагы һәм даталарда тиешле мәгълumatләрдәге төзәтүләрне язылу кәгазенә керту һәм раслау имзалары (ул төзәтүләр гражданнар һәм имзаларны жыючылар тарафыннан махсус килешенмәгән очракта);

6) Формасы Знче номерлы күшымтадагы чын Нигезләмә таләпләренә туры килми торган кул кую кәгазендәге барлык имзалар таныла.

Тикшеру нәтижәләре кул кую кәгазыләренең тикшеру беркетмәсе белән рәсмиләштерелә (Знче номерлы күшымтада).

5.2.5. Чираттагы Совет утырышында, кул кую кәгазыләре кергән көннән 15 көнлек вакыт дәверендә, ачык тыңлаулар билгеләү турындагы карап яисә ачык тыңлаулар турындагы гаризаны кире кагу карапы кабул ителә, әгәр:

1) ачык тыңлауларга чыгарылган мәсьәләләр жирле узидараБ органнары компетенциясенә кермәсә (әлеге Нигезләмәнен Знче номерлы искәрмәсендәгө очрактан кала);

2) ачык тыңлауларны уздыру турындагы халык инициативасын алга чыгару очен тәкъдим ителгән хакыйкый имзалар саны гына җитмәсә;

3) тәкъдим итү инициативасының тәртибе үтәлмәгән;

4) каралырга тәкъдим ителгән муниципаль норматив хокукий акт проекти Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль конституция законнарына, федераль законнарга, башка норматив хокукий актларга туры килми;

5) шуши мәсьәлә чыгарылган тыңлаулар уздырылган датадан соң елдан кимрәк вакыт узган булса.

5.2.6. Ачык тыңлаулар билгеләү турындагы гаризадан тайпылу, ачык тыңлауларны билгеләү очен, баш тарту китереп чыгарган житешсезлекләрне бетергән очракта, инициатив төркем тарафыннан документларны кабат кертугә каршылык булып тормый.

5.2.7. Ачык тыңлауларны билгеләү мәсьәләсә Совет тарафыннан Совет регламенты нигезендә карала.

5.2.8. Ачык тыңлаулар билгеләү турындагы гаризадан тайпылу булган очракта, Совет, эшче көннәрдә хисапланган 5 көнлек срокта, гражданнарың инициатив төркеменең вәкаләтле вәкиле адресына язма мотивлаштырылган хәбернамә җибәрә (юллый).

5.3. Кычытканлы авыл жирлеге Советы карапында, Кычытканлы авыл жирлеге башлыгының халык алдында тыңлаулар билгеләү турында карапында күрсәтелә:

1) ачык тыңлаулар предметы;

2) халык тыңлауларын оештыруучы;

3) халык тыңлауларын үткәрү датасы, вакыты һәм урыны;

4) гавами тыңлауларда фикер алышына торган мәсьәләләр буенча тәкъдимнәр

hәм искәрмәләр кертелә торган адрес, гавами тыңлауларда катнашу хокуки белән гаризалар бирелә ала торган адрес;

5) Зареченский авыл жирлеге Советының карары, Кычытканлы авыл жирлеге башлыгының гавами тыңлаулар билгеләү турсындагы карары урнаштырылачак Нурлат муниципаль районы рәсми порталының (алга таба - рәсми портал) адресы;

Авыл жирлеге Советы карары, жирлек башлыгының халык алдында тыңлаулар үткәру вакыты hәм урыны курсәтелгән ачык тыңлауларны билгеләү турсындагы карары, әгәр законнарда hәм әлеге Нигезләмәдә башка срок билгеләнмәгән булса, гавами тыңлаулар үткәру датасына 7 көннән дә соңга калмыйча, рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

Ачык тыңлауларны үткәру датасы, әгәр федераль законнарда, Уставта hәм әлеге Нигезләмәдә башкача билгеләнмәгән булса, гавами тыңлаулар билгеләү турсында муниципаль хокукий акт кабул итеп 20 көн эчендә билгеләнә.

5.4. Ачык тыңлаулар нәтижәләре, эш көннәрендә исәпләнгән 7 көнлек срокта, гавами тыңлаулар уздырылган көннән башлап, массакүләм мәгълүмат чараларында, Нурлат муниципаль районының рәсми сайтында басылып чыга.

Статья 6. Халык тыңлауларын әзерләүне оештыру

6.1. Ачык тыңлауларны әзерләү hәм үткәру ачык тыңлауларны оештыручы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

6.2. Ачык тыңлауларны әзерләү hәм үткәру процессында ачык тыңлауларны оештыручы тәэмин итә:

1) авыл жирлеге Советының рәсми порталында Халык алдында тыңлауларны әзерләү, рәсми бастырып чыгару hәм урнаштыру;

2) ачык тыңлауларда катнашучылар жыелышын үткәру;

3) ачык тыңлауларга чыгарылган муниципаль хокукий акт проекты буенча искәрмәләр hәм тәкъдимнәр жыю;

4) ачык тыңлаулар беркетмәсен алып бару;

5) ачык тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә әзерләү hәм бастырып чыгару.

6.3. Ачык тыңлауларда катнашырга чакырылырга мөмкин:

1) дәүләт хакимијате hәм жирле үзидарә органнары вәкилләре;

2) сәяси партияләрнең төбәк hәм жирле бүлекләре hәм башка иҗтимагый берләшмәләр вәкилләре;

3) эшчәнлеге тикшерелгән тема белән бәйле булган оешмалар житәкчеләре;

4) галимнәр, экспертылар;

5) район халкы, дайми теркәлү урыны;

6) массакүләм мәгълүмат чаралары.

Халык инициативасы буенча тыңлаулар үткәрелгән очракта, мәжбүри рәвештә инициатив төркемнең вәкаләтле вәкилләре чакырыла.

6.4. Ачык тыңлауларда катнашучылар фикер алышына торган мәсьәләләргә кагылышлы үз тәкъдимнәрен hәм искәрмәләрен алдан hәм гавами тыңлаулар үткәру көнендә дә тапшырырга хокуклы.

Ачык тыңлауларда катнашучыларның барлык искәрмәләре hәм тәкъдимнәре язма рәвештә (физик затлар өчен фамилия, исем, атасының исеме (булса), яшәү урыны (теркәлү), юридик затлар өчен - тиешле документ белән расланган юридик

затның вәкаләтле вәкиле турында, юридик затның исеме һәм адресы турында белешмәләр күрсәтеп) тапшырыла һәм гавами тыңлаулар беркетмәсенә күшүп бирелә.

Ачык тыңлауларда катнашучыларның персональ мәгълүматларын эшкәрту «Персональ мәгълүматлар турында» 2006 елның 27 июлендәге 152-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән таләпләрне исәпкә алып башкарыла.

6.5. Гавами тыңлауларда катнашучылар үз тәкъдимнәрен аргументацияләү өчен чыгыш ясау хокуку белән гавами тыңлауларны ачканда язмача яки телдән гаризалар биргән затлар катнашалар.

Ачык тыңлауларда катнашу өчен гариза биргәндә катнашучы чыгыш ясау хокуку белән паспорт яки паспортны алмаштыручи документ, физик затлар өчен - паспорт яки юридик затның исеме һәм адресы турында мәгълүмат һәм юридик зат вәкиленен вәкаләтләрен раслаучы документ - юридик затлар өчен тапшыра.

Чыгыш ясау хокуку белән гавами тыңлауларда катнашу өчен гариза биргән затларның персональ мәгълүматларын эшкәрту «Персональ мәгълүматлар турында» 2006 елның 27 июлендәге 152-ФЗ номерлы федераль закон белән билгеләнгән таләпләрне исәпкә алып башкарыла.

6.6. Ачык тыңлауларда Нурлат муниципаль районның Кычытканлы авыл жирлегендә яшәүче барлык кызыксынган кешеләр дә катнаша ала.

Статья 7. Ачык тыңлаулар үткәру тәртибе

7.1. Ачык тыңлаулар жыелышлар формасында үткәрелә.

7.2. Халык алдында тыңлауларда җирлек башлыгы, җирлек башлыгы урынбасары, Нурлат муниципаль районның Кычытканлы авыл җирлеге башкарма комитеты житәкчесе, җирлек башлыгының вәкаләтле вәкиле яисә гавами тыңлауларны оештыручи рәислек итәргә мөмкин.

7.3. Рәислек итүче гавами тыңлаулар алып бара һәм көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча фикер алышуның тәртибен күзәтә, кирәк булганда, утырышлар залыннан сораулар буенча фикер алышу тәртибен бозучыларны чыгарып жибәрү буенча чаралар күрергә хокуклы.

7.4. Халык алдында тыңлаулар рәислек итүченен кереш сүзе белән ачыла, ул анда катнашучыларга фикер алышына торган мәсьәләнен асылы, гавами тыңлаулар үткәру тәртибе турында хәбәр итә.

7.5. Беркетмәне рәсмиләштерү, кергән тәкъдимнәрне исәпкә алу өчен рәислек итүче тарафыннан ачык тыңлаулар секретариаты билгеләнә.

7.6. Чыгышларның эзлеклелеге һәм вакыты, карала торган мәсьәләнен әчтәлеген, гавами тыңлауларда катнашу өчен кергән язма гаризаларның санын исәпкә алып, гавами тыңлаулар уздыру регламенты белән, чыгыш ясау хокуку һәм башка мәсьәләләр белән билгеләнә.

Рәислек итүче рөхсәте белән чыгыш ясау өчен вакыт озайтылырга мөмкин.

7.7. Ачык тыңлауларда катнашучылар чыгыш тәмамланганнан соң чыгыш ясаучыларга рәислек итүче рөхсәте белән сораулар бирергә хокуклы.

7.8. Рәислек итүче ачык тыңлауларда тәнәфес турында һәм аларны башка вакытта дәвам итү турында карап кабул итәргә хокуклы.

7.9. Ачык тыңлаулар уздырганда тәртипнә үтәү ачык тыңлауларда катнашу өчен

мәжбүри шарт булып тора. Катнашучылар ачык тыңлаулар барышына тықшынырга, аларны өзәргә һәм аларны үткәрүгә комачауларга хокуклы түгел. Ачык тыңлауларда катнашучылар ачык тыңлаулар үткәрү тәртибен бозган очракта, рәислек итүче аларны залдан чыгарып жибәрүне таләп итәргә хокуклы.

7.10. Чыгышлар тәмамланғаннан соң рәислек итүче, кирәк булғанда, гавами тыңлаулар барышында әйтептегендегі тәкъдимнәрне, искәрмәләрне ачыклау өчен, гавами тыңлаулар секретариаты житәкчесенә сүз бирә ала.

7.11. Чыгышлар тәмамланғач, рәислек итүче ачык тавышка ачык тыңлауларда каралған мәсьәләләрне куярга хокуклы.

Статья 8. Ачык тыңлаулар нәтижәләре

8.1. Ачык тыңлаулар вакытында беркетмә алып барыла. Ачык тыңлаулар секретариаты тарафыннан беркетмә тузыруның тулылығын тәэммин итү өчен аудиоязма алып барылырга мөмкин. Бу хакта аудиоязма алып барған очракта, беркетмәдә билге ясала.

8.2. Ачык тыңлаулар барышында кергән гавами тыңлауларда катнашучыларның барлық искәрмәләре һәм тәкъдимнәре гавами тыңлаулар секретариатына язма рәвештә тапшырыла (физик затлар өчен фамилия, исем, атасының исеме (булса), яшәү урыны (теркәлү), юридик затлар өчен - тиешле документ белән расланган юридик затның вәкаләтле вәкиле турында, юридик затның исеме һәм адресы турында белешмәләр күрсәтеп) һәм гавами тыңлаулар беркетмәсенә күшүп бирелә.

8.3. Ачык тыңлауларда катнашучыларның персональ мәгълүматларын эшкәрту «Персональ мәгълүматлар турында» 2006 елның 27 июлендәге 152-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән таләпләрне исәпкә алып башкарыла.

8.4. Ачык тыңлаулар беркетмәсе рәислек итүче тарафыннан имзалана һәм гавами тыңлауларны оештыручы материалларында саклана.

8.5. Ачык тыңлауларда каралған проектка кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәрмәләр керткән гавами тыңлауларда катнашучы гавами тыңлаулар беркетмәсеннән әлеге катнашучы тарафыннан кертелгән тәкъдимнәрне һәм искәрмәләрне үз эченә алган өзөмтә алырга хокуклы.

8.6. Мәжбүри йомгаклау документы булып халық тыңлаулары нәтижәләре буенча бәяләмә тора, ул 5 көн эчендә, ачык тыңлаулар уздырылган көннән алып, эш көннәрендә исәпләнелә, Нурлат муниципаль районның рәсми сайтында куелырга һәм рәсми бастырып чыгарылырга тиеш <http://nurlat.tatarstan.ru/>

Ачык тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмәдә күрсәтелергә тиеш:

- 1) ачык тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә рәсмиләштерү датасы;
- 2) ачык тыңлауларда каралған проектның исеме, ачык тыңлауларда катнашучылар саны турында белешмәләр;
- 3) гавами тыңлаулар беркетмәсene реквизитлары, аның нигезендә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә әзерләнгән;
- 4) гавами тыңлауларда катнашучылар керткән тәкъдимнәр һәм искәрмәләр әчтәлеге;
- 5) гавами тыңлаулар оештыручыларның ачык тыңлауларда катнашучылар тарафыннан кертелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләрне исәпкә алуның максатчанлыгы яки максатка ярашсызлыгы турында дәлилле тәкъдимнәре һәм гавами тыңлаулар

нәтижәләре буенча нәтижәләр.

Гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмәгә рәислек итүче имза сала һәм жирлек Советы аппараты материалларында саклана.

8.7. Халык тыңлауларына чыгарылган муниципаль хокукий акт проектын карау беркетмә булганда һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә булганда гамәлгә ашырыла.

8.8. Гавами тыңлаулар нәтижәләре жирле үзидарә органнары өчен рекомендация характерында.

8.9. Гавами тыңлаулар беркетмәсе һәм тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә гавами тыңлауларны бердәм документ рәвешендә оештыручы тарафыннан рәсмиләштерелергә мөмкин.

Статья 9. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районнының Кычытканлы авыл жирлеге Уставы проектын һәм Уставка үзгәрешләр керту турында карап проектын гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

9.1. Жирлек уставы проекты һәм жирлек Советының Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында карапы проекты «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм Уставта каралган үзенчәлекләрне исәпкә алыш, гавами тыңлауларда карала.

9.2. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районның Кычытканлы авыл жирлеге Советы Уставы проекты яисә жирлек Советының жирлек Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турындагы карапы проекты буенча гавами тыңлаулар уздыру буенча вәкаләтле орган булып тора.

Статья 10. Бюджет проекты һәм аның үтәлеше турында гавами тыңлаулар уздыру үзенчәлекләре

10.1. Жирле бюджет проекты һәм аның үтәлеше турындагы еллык хисап, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы Бюджет законнарында, башка федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында, муниципаль берәмлекнең бюджет процессы турындагы нигезләмәдә каралган үзенчәлекләрне исәпкә алыш, гавами тыңлауларда карала.

10.2. Жирле бюджет проекты һәм жирле бюджетның үтәлеше турында гавами тыңлаулар уздыруны гамәлгә ашыручы оештыручы булып авыл жирлегенең башкарма комитеты тора.

Статья 11. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районнының Кычытканлы авыл жирлегенең социаль-икътисадый үсеш стратегиясе проектын гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

11.1. Муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш стратегиясе проектларына кагылышлы мәсьәләләр «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ

номерлы Федераль законда, «Россия Федерацииндэ стратегик планлаштыру турында» 2014 елның 28 июнендэгэ 172-ФЗ номерлы Федераль законда каралган үзенчәлекләрне исәпкә алыш, гавами тыңлауларга чыгарыла.

Статья 12. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәләне гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

12.1. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәлә буенча гавами тыңлаулар «Россия Федерацииндэ жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендэгэ 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясында каралган очракларда уздырыла, мона күрсәтелгән Федераль законның 13 статьясындагы 5 өлеше керми.

Статья 13. Муниципаль берәмлекләрне территориаль планлаштыру документлары проектлары буенча жәмәгать фикер алышуларын, гавами тыңлауларны карау үзенчәлекләре

13.1. Генераль планнар, жирдэн файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияләрне межалау проектлары, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар, жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объектын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү турындагы караплар проектларына, рөхсәт ителгән төзелешнең ин чик параметрларыннан тайпылуға рөхсәт бирү турындагы караплар проектларына кагылышлы мәсьәләләр, капитал төзелеш объектларын үзгәртеп кору, рөхсәт ителгән жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның бер төрен үзгәрту мәсьәләләрен, жирдэн файдалану һәм төзелеш объектларының расланган кагыйдәләре булмаганда, шулай ук, Россия Федерациисе Шәһәр төзелеше кодексы һәм әлеге Нигезләмәнең гавами тыңлаулар өчен билгеләнгән маддәләрен исәпкә алыш, жәмәгать фикер алышуларына чыгарылырга мөмкин.

13.2. Жирлекләрнең генераль планнары проектлары буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларын, ачык тыңлауларын оештыру һәм үткәрү үзенчәлекләре Россия Федерациисе Шәһәр төзелеше кодексының 28 статьясында китерелгән.

Мәжбүри тәртиптә генераль план проекты һәм жирлекләрнең генераль планнарына үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар буенча (алга таба - иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар) үткәрелә.

Жәмәгать фикер алышуларында яки ачык тыңлауларда катнашучыларны жәмәгать фикер алышуларында яки гавами тыңлауларда катнашу өчен тигез мөмкинлекләр белән тәэммин итү максатларында жәмәгатьчелек фикер алышуларын яисә ачык тыңлауларын үткәргәндә Нурлат муниципаль районы Кычытканлы авыл жирлек территориясе өлешләргә бүленергә мөмкин.

13.3. Кычытканлы авыл жирлекендә яшәүчеләргә жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр аларны уздыру турында хәбәр итү вакытыннан башлап Кычытканлы авыл жирлек Уставы яисә жирлек Советының норматив хокукий акты белән билгеләнә һәм

кимендә бер айдан һәм өч айдан артык була алмый.

13.4. Жир кишәрлеген яисә капиталъ төзелеш объектын файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә һәм рөхсәт ителгән төзелешнең ин чик параметрларыннан читкә тайпилуга, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү мәсьәләләре буенча иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турындагы хәбәрләрне бастырып чыгаруга бәйле чыгымнар мондый рөхсәтне бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат йөртә.

«Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы "Кычытканлы авыл жирлеге" муниципаль берәмлекендә гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру тәртибе» турында Нигезләмәгә 1 нче күшүмтә

ХАЛЫК АЛДЫНДА ТЫҢЛАУЛАР БИЛГЕЛӘҮ ТУРЫНДА ГАРИЗА

_____ кеше санында инициатив төркем, исемлек теркәп бирелә, «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Кычытканлы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке халыкның инициативасы буенча тубәндәге сораулар буенча ачык тыңлаулар билгеләргә тәкъдим итә:

Ачык тыңлаулар уздыруның мөкимлеген дәлилләү:

Күшүмтә (чынлыкта курсетлгән документлар фаразлана):

- 1) муниципаль хокукый акт проекты (кертелгән очракта);
- 2) аңлатма хаты;
- 3) финанс-икътисадый нигезләү (гамәлгә ашыру өстәмә матди чыгымнар һәм башка чыгымнар таләп иткән муниципаль хокукый акт кертелгән очракта);
- 4) гражданнарның инициатив төркеме исемлеге;
- 5) гражданнарның инициатив төркемен тезу турында карар кабул ителгән жыелыш беркетмәсе;
- 6) бергә теркәп жиберелә торган хат.

Гражданнарның инициатив төркеме
вәкаләтле вәкиле _____

(имза)

(Ф.И.А.и)

Гражданнарның инициатив төркеме

сәркатибе

(имза)

(Ф.И.А.и)

«Татарстан Республикасы Нурлат
муниципаль районы "Кычытканлы авыл
жирлеге" муниципаль берәмлекендә гавами
тыңлаулар оештыру һәм уздыру тәртибе»
турында Нигезләмәгә 2 нче күшымта

ИНИЦИАТИВ ТӨРКЕМ ӘГЪЗАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

№ п/п	Фамилиясе, исеме, атасынын исеме һәм туган елы (18 яштә- туган елы һәм ае)	Яшәү урыны адресы	Паспорт мәгълumatлary (шәхесне раслый торган документ сериясе, номеры, кем тарафыннан һәм кайчан бирелгәнлеге)	Шәхси имза

Гражданнарнын инициатив

төркеменең вәкаләтле вәкиле

_____

(имза)

_____

(Ф.И.А.и)

«Татарстан Республикасы Нурлат
муниципаль районы "Кычытканлы
авыл жирлеге" муниципаль
берәмлегендә гавами тыңлаулар
оештыру һәм уздыру тәртибе»
турында Нигезләмәгә З нче
кушымта

АЧЫК ТЫҢЛАУЛАРНЫң ЯЗЫЛУ КӘГАЗЕ

Без, тубәндә имза куючылар,"
мәсьәләссе буенча муниципаль берәмлек халкының инициативасы буенча ачык тыңлаулар үткәруне
хуплыйбыз,

№ п/п	Фамилия се, исеме, атасыны ң исеме	Фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм туган елы (18 яштән- туган елы һәм ае)	Яшәү урыны, адресы	Гражданың паспортының яки паспортны алыштыручы документыны ң сериясе һәм номеры	Шәхси имза

Язылу кәгазен
таныклый:

Фамилиясе, исеме, атасының исеме, гражданның паспортының яки паспортны алыштыручы документының
сериясе һәм номеры (аны аңа биргән органның исемен яки кодын курсәтеп), имза жыючи затның яшәү
урини, имzasы һәм аны көртү датасы).

Гражданнарның инициатив
теркеменең вәкаләтле вәкиле
(имза) (Ф.И.А.и)

«Татарстан Республикасы Нурлат
муниципаль районы "Кычытканлы
авыл жирлеге" муниципаль
берәмлегендә гавами тыңлаулар
оештыру һәм уздыру тәртибе»
туринда Нигезләмәгә 4 нче
кушымта

АЧЫК ТЫҢЛАУЛАРНЫң ЯЗЫЛУ КӘГАЗЕН ТИКШЕРУ БЕРКЕТМӘСЕ

мәсьәләссе буенча:
“Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Кычытканлы авыл жирлеге” муниципаль берәмлеге
Советына ачык тыңлаулар уздыруны хуплаган гражданнарның тәкъдим ителгән имзалар саны

Сайлаучыларның имзалары тикшерелгән, шуларның гамәлдә
булмаган дип табылды:

тубәндәгә сәбәпләр буенча
Гамәлдә тугел дип табылган имзалар саны -

Советка хакыйкый тәкъдим ителгән гамәлдә дип табылган имзаларның гомуми саны тәшкил итә:

Эш төркеме житәкчесе _____ (имза) _____ (Ф.И.А.и)

Эш төркеме әгъзалары _____ (имза) _____ (Ф.И.А.и)
_____ (имза) _____ (Ф.И.А.и)
_____ (дата, вакыт)

Гражданнарның
инициатив төркеме
вәкаләтле вәкиле
(имза) (Ф.И.А.и)

Гражданнарның
инициатив
төркеме
сәркатибе
(имза) (Ф.И.А.и)